

Nr 228.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående uppskov med amorteringar å lån från fiskerilånafonden; given Stockholms slott den 9 mars 1934.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 mars 1934.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anför:

I skrivelse den 29 januari 1934 har 1933 års fiskeriutredning framlagt förslag om amorteringsfrihet i viss utsträckning beträffande lån från fiskerilånafonden.

Häröver hava infordrade yttranden avgivits den 12 februari 1934 av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, som överlämnat utlåtande av Göteborgs och Bohus läns landstings förvaltningsutskotts finansavdelning, den 16 februari 1934 av lantbruksstyrelsen och den 28 i samma månad av statskontoret.

Angående tillsättandet av 1933 års fiskeriutredning hänvisas till propositionen nr 173/1934.

Gällande bestämmelser för fiskerilånefonden, vilken inrättades år 1891 för fiskerinäringens befrämjande, återfinnas i kungörelsen den 7 augusti 1907 (nr 61) med däri genom kungörelserna nr 359/1921, 130/1928, 298/1930 och 112/1932 gjorda ändringar. Från fonden utlämnas genom förmedling av hushållningssällskap eller landsting låneunderstöd för anskaffande av fiskebåtar, motorer för sådana båtar, fiskredskap eller för fisktransport avsedda fordon, smärre båtar eller andra smärre inrättningar eller för anläggande av smärre inrättningar för tillgodogörande eller förädling av fiskets produkter eller för utförande av fiskodling. Hushållningssällskap eller landsting, som önskar erhålla statslån för utlämnande av ifrågavarande låneunderstöd, må därom göra skriftlig ansökan för Göteborgs och Bohus län hos länsstyrelsen i länet och för rikets övriga län hos lantbruksstyrelsen. Länsstyrelsen och lantbruksstyrelsen äga att, efter prövning av sålunda gjorda framställningar, inom av Kungl. Maj:t bestämt belopp bevilja hushållningssällskap eller landsting statslån. Dylikt lån må innehavas amorteringsfritt under två år från lyftningsdagen. Därefter skall länet återbetalas inom högst tio år med lika kapitalbelopp varje år jämte upplupen ränta. Räntefrihet åtnjutes likaledes under två år från lyftningsdagen, varefter länet skall förräntas med 3.6 procent om året. Därest förfallet kapitalbelopp icke inom föreskriven tid inbetalas, skall å det förfallna beloppet erläggas 6 procent årlig ränta. Motsvarande bestämmelser skola gälla för lån, som utlämnas av hushållningssällskap eller landsting till de enskilda läntagarna. Lån, som utlämnas av hushållningssällskap eller landsting, får utgöra högst 25,000 kronor.

1933 års fiskeriutredning har anfört bland annat följande.

Enligt av utredningen företagna undersökningar angående det ekonomiska läget för fiskarebefolkningen skulle under år 1934 i vissa fall sannolikt uppstå svårigheter för fiskare att amortera fiskerilån. En ej oväsentlig hjälp skulle därför beredas dem, om lättnad i någon form kunde medgivas beträffande amorteringarna å fiskerilånen. Tillfällig lättnad kunde lämpligast beredas genom medgivande av amorteringsfrihet och motsvarande förlängning av lånetiden på liknande sätt, som efter beslut av 1932 års riksdag genom kungörelsen den 28 juni 1932 (nr 375) medgivits i fråga om täckdikningslån. För dessa lån lämnades amorteringsfrihet endast efter prövning av omständigheterna i det särskilda fallet. Detsamma borde gälla beträffande amorteringsfrihet för fiskerilån.

Amorteringsfrihet å täckdikningslån kunde medgivas för två år. Utredningen ansåge sig beträffande fiskerilånen för närvarande ej böra ifrågasätta uppskov med amortering för längre tid än ett år och finge därför föreslå, att amorteringsfrihet medgaves under budgetåret 1934/1935. Det vore dock synnerligen önskvärt, att dylik lättnad även medgaves retroaktivt för tiden 1 januari—30 juni 1934. Härigenom skulle nämligen en mera omedelbar hjälp kunna lämnas i ömmande fall.

Förfarandet vid medgivande av amorteringsfrihet borde bliva detsamma som beträffande täckdikningslånen, och lånetiden borde likaledes förlängas med motsvarande tid. Därest amorteringsfrihet medgaves retroaktivt, oaktat

vederbörande låneförmedlare redan till statskontoret inbetalat amorteringsbeloppet, borde låneförmedlaren äga rätt att vid nästa inbetalning till statskontoret av amorteringar å fiskerilån räkna sig ifrågavarande belopp till godo och alltså minska inbetalningsbeloppet därmed.

Genom den föreslagna amorteringsfriheten komme det för utlämnande av nya lån disponibla beloppet att i viss mån minskas. Højning av det i årets statsverksproposition såsom kapitalökning för fiskerilånefonden för budgetåret 1934/1935 äskade anslaget torde dock icke böra ifrågakomma.

I anslutning till det anförda hemställdes, att Kungl. Maj:t måtte begära bemyndigande av riksdagen att förordna, att amorteringsfrihet måtte efter ansökan kunna beviljas under tiden fr. o. m. den 1 januari 1934 t. o. m. den 30 juni 1935 för lån ur fiskerilånefonden.

De *hörda myndigheterna* hava tillstyrkt förslaget eller, såvitt angår statskontoret, förklarat sig ej vilja motsätta sig detsamma.

Göteborgs och Bohus läns landstings förvaltningsutskotts finansavdelning, som även tillstyrkt förslaget, har anført bland annat följande.

För undvikande av missförstånd borde särskilt påpekats, att anståndet gällde endast amortering och icke förfalleu årsränta. — Beträffande lån, som utlämnats å tio år, måste vid anstånds beviljande beaktas, att icke borgensmännens ansvarighet genom den förlängda lånetiden preskriberades. — En del låntagare hade även tidigare varje år haft svårt att i rätt tid betala sina räntor och amorteringar och hade dröjt därmed till senare delen av året. Detta hade dock utan svårighet av landstinget kunnat medgivas, enär en stor del icke tagit i anspråk rättigheten att inbetala årsamorteringen i två omgångar utan inbetalt såväl ränta som amortering på en gång i början av året, och så torde även under detta år i viss utsträckning bliva fallet. Det kunde dock förväntas, att ett större antal låntagare än vanligt finge svårigheter att innevarande år amortera lånen. Emellertid syntes det önskvärt, att ansökningar om anstånd med innevarande års amorteringar icke upptoges till prövning förrän senare under året, då utfallet av sommarens fisken bleve känt. Det kunde nämligen med stor sannolikhet antagas, att landstinget genom inflytande amorteringar och förskottsbetalningar komme att bliva i stånd att inbetala till statskontoret de den 15 april förfallande annuiteterna och sålunda utan statens åtgärder kunde medgiva låntagare anstånd till oktober, då senare hälften av årsamorteringen skulle inbetalas. Medgåves landstinget rätt att vid denna senare halvårsamortering avdraga vad vid våramorteringen på grund av senare meddelade anstånd för mycket inbetalts, bleve såväl landstinget som länsstyrelsen i tillfälle att på betydligt säkrare grunder pröva inkomna ansökningar om anstånd.

Varbergskretsen av socialdemokratiska arbetarpartiet har i skrivelse den 27 februari 1934 varmt tillstyrkt ifrågavarande förslag under framhållande, att fiskarena genom detsammans realiserande skulle erhålla en betydande hjälp.

Jag kan i huvudsak godtaga fiskerikutredningens ifrågavarande, av myndigheterna tillstyrkta förslag om lindring i vissa fall av lånevillkoren för fiskerilån. Detta synes vara väl motiverat med hänsyn till det läge, vari en stor del av fiskarbefolkningen till följd av den rådande krisen för när-

*Departements-
chefen.*

varande befinner sig. För staten medför förslaget genomförande icke några större uppföringar.

Hjälptågarden bör få formen av uppskov med erläggandet av amorteringar å lån från fiskerilånefonden. Något generellt uppskov torde icke böra medgivas, utan sådant bör beviljas endast efter prövning av omständigheterna i varje särskilt fall. Uppskovet, som icke bör avse räntebetalningar, bör kunna medgivas helt eller delvis beträffande amorteringar, som förfalla eller förfallit till betalning under tiden 1 januari 1934—30 juni 1935. Anståndet med amortering bör kunna utsträckas till ett och ett halvt år efter utgången av den eljest bestämda amorteringstiden. Givetvis skall det stå låntagare fritt att tidigare än vad som bestämts erlægga uppskovsbeloppet. Detta bör i fråga om förräntning följa samma bestämmelser, som gälla för det oguldna kapitalbeloppet i övrigt. Framställning om uppskov bör göras hos det hushållningssällskap eller lands ting, som förmedlat lånet. Låneförmedlaren bör, därest han finner framställningen böra bifallas och själv önskar motsvarande uppskov med amortering av det statslån, varifrån lånet utlämnas, underställa frågan om uppskov den myndighet, som beviljat statslånet. Denna torde böra äga att därefter medgiva låneförmedlaren uppskov under villkor, att låntagaren tillförsäkras motsvarande förmån. Har, då visst uppskov beviljats, låneförmedlaren redan verkställt motsvarande amortering å statslånet, torde låneförmedlaren böra få vid nästa inbetalning av amortering räkna sig till godo ett belopp motsvarande det, för vilket uppskov medgivits.

För anordningens genomförande erfordras riksdagens samtycke. Sedan riksdagen beslutat i frågan, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda nödiga författningsföreskrifter.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att uppskov med erläggande av amorteringar å lån från fiskerilånefonden må kunna beviljas i huvudsaklig överensstämmelse med av mig tillstyrkt förslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställer förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition i ämnet av lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Rune Thygesen.